

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто почт. шадн. 504-060.
143-322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
Фр. Чехословацький 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
750 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДЬОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Сліди Аварів біля княжого Галича.

Недавно подали ми вістку про відкопання фундаментів рогунди із княжих часів у Побрежжі біля Баулола, а отже повідомляє нас д-р Ярослав Пастернак, директор Музею Н. Т. Ш., про нову археологічну сенсацію. Він тепер продовжує початі мина. року систематичні дослідження на території Крилоса (колишнього княжого Галича) і зараз у перших днях цього річного розкопів відкрив дві аварські могили, перші досі на галицькій території сліди цих літописних обривів, що „примучували“ словянських дубів на Волині. В одній з цих могил були золоті, срібні та бронзові прикраси із стилізованим рослинним орнамен-

том. Цілу нахідку датує найдеана у могилі, збережена добре глиняна посудина на VI. ст. Крім того було в обох могилах біля небажчиків ще по одній кімській голові із залізними вушками в зубах. У вісьмох інших могилах нашіли похорони ще із бронзової (2000 літ до Хр.) та старшої залізної доби з цілими глиняними посудинами та різними прикрасами.

Розкопи, фінансовані шедрою рукою Митроп. Шептицького, великого мецената нашої старовини, йдуть успішно далі при загальному зацікавленні не лиш місцевого населення, але й усієї до-околичної інтелігенції.

Італійсько-абісинський конфлікт зростає.

ТУРЕЧЧИНА ЦІКАВИТЬСЯ КОНФЛІКТОМ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Райтер повідомляє про вчорашню розмову турецького дипломатичного представника у Токіо з японським віце-міністром закордонних справ Шігеміцу. Представник Туреччини підкреслив, що Туреччина цікавиться італійсько-абісинським конфліктом з огляду на складні італійсько-турецькі відносини та, що хотіла би знати спавніше Японії до італійсько-абісинського конфлікту.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє: Міністр закордонних справ сер Самуель Горє заявив учора в палаті громад, що у справі вивозу зброї до Абісинії й Італії висловиться ще перед відвіданнями. В останніх 4 місяцях не видали ніякого дозволу на вивіз зброї до Абісинії й Італії.

ЛЕЙБУР ПАРТІ ОСУДИЛА ІТАЛІЮ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Райтер повідомляє: Соціалістична партія Лейбур Парті вчора домагається, щоб британський уряд негайно поставив у Женеві вноси, що мали би на меті устійнити відповідальність Італії й Абісинії згідно з договором Ліги. Уряд має виконати обов'язки члена Ліги, не рахуючись з ніякими оглядами. Постанова ради лейбурістів осуджує політику Італії та твердить, що не можна змушувати Абісинію до уступок, щоб рятувати мир, але навпаки вплинути на Італію, щоб вона освідомилася собі небезпеку, коли наразить себе на моральний осуд цілого світа.

РИМ, 25. 7. ПАТ. Агенція Стефані повідомляє: Міністр преси і пропаганди гр. Чіано дістав від італійсько-китайського гуртка у Шангаю депешу, що висловлює признання для становища італійської преси, яка ствердила, що італійсько-абісинський конфлікт не має нічого спільного з китайсько-японським спором. В першому з тих конфліктів — говорить депеша — йде про „поширення цивілізації“ в закордонній Абісинії, в другому конфлікті Японія нападає на Китай, що є народом з відмінною цивілізацією.

ТРИ ЕТАПИ СПРАВИ.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. „Манчестер Гардіан“ обмірковуючи італійсько-абісинський конфлікт передбачує такі три етапи того питання:

1) далішні необов'язуючі розмови між Льоном, Парижем і Римом є безцільні з огляду на неуступчивість Італії, хіба, що Італія змінить своє непримирне становище;

2) дискусія в Раді Ліги має великі вигляди. Британський уряд думає, що Рада Ліги повин-

на зайнятися не тільки конфліктом в Уаль-Уаль, але й цілістю італійсько-абісинського спору. Італія на основі 12 статті договору Ліги мусить прийняти або арбітраж, або правне поладнання спору, або розгляд спору Радою Ліги, і стриматись від війни. Якщо Італія відмовить, тоді настане критичний момент.

3) Якщо Італія погодиться на примінення 12 статті, цілий спір візьме корисний оборот. Якщо Італія відмовиться прийняти зобов'язання тієї статті, Рада Ліги рішить, чи взагалі і що треба зробити, щоб піддержати авторитет Ліги Націй.

ГАСЛО ЗАГАЛЬНОГО ЗРИВУ КОЛІРОВИХ НАРОДІВ.

ПАРИЖ, 25. 7. ПАТ. „Еко де Парі“ оголошує інтерв'ю свого кореспондента з абісинським послом у Лондоні д-р Мартеном. На думку представника Абісинії у теперішнім стані річей важко було би досягнути компромісу, бо Італія вислала вже до Африки 200 тисяч воїнів та заангажувалася у тій справі фінансово. Навіть, якщо Абісинія заспокоїла італійські домагання, які не обмежуються тільки до економічної ділянки, то й так домагання італійців зростають би з дня на день. Абісинія ніколи не зречеться своєї незалежності. Боротьба буде важка і довга. Італійські війська, незвичні до африканського клімату, вже тепер багато потерпіли. Крім того, новітнього вируду не можна вжити проти Абісинії, де нема великих міст. Абісинський уряд приважує велику вагу й налії до становища британського уряду, бо колиб Італія закорінилася в Абісинії, загрожувала би не тільки Суданові, але теж англійській дорозі до Індії. Італійсько-абісинський конфлікт переступає локальні рями й може стати гаслом загального зриву колірових народів проти колонізаційних держав. Якщо Англія і Франція хочуть признати Італії територіальні компенсації в Африці — закінчив д-р Мортен — можуть це зробити, віддаючи частини своїх територій. Але Абісинія не уступить.

АФРИКАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ.

ПАРИЖ, 25. 7. ПАТ. „Ле Тан“ повідомляє з Джибуті, що серед тубільного населення східно-африканського побережжя кружляють поголоски про накриваючу війну Абісинії й Італії. Говорять про поміч, яку абісинці дістануть від своїх колірових братів. Ті поголоски сприяють поширюванню африканського націоналізму, приспаного від кози здобули Хартум, та водночас поширюванню ворожої європейцям панісіамістичної і панафриканської пропаганди.

Спалені господарські знаряди, хатня обстановка й живий інвентар —

представляють для селянина на випадок пожежі більшу втрату як погорлі будинки. Це знає кожний добрий господар і тому обезпечує від огню свої рухомости в

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“, у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Пропаганда та дійсність.

ПОДОРОЖ ІТАЛІЙЦЯ ПО СОВІТАХ.

(Від нашого кореспондента).

Рим, у липні, 1935.

Між італійцями можна часто зустрінути вітофілів. І то серед людей культури — інженерів, лікарів, адвокатів, професорів. Можна надибати молодого задиркуватого фашиста, який, дивним дивом, заявляє, що він є москвофільним комуністом. Це дивно й смішно, але правдиво.

Московщина, як правдива країна Азії, зовсім незрозуміла для європейця. І саме в цьому незрозумінні її, деякі європейці бачать замість проявів некультурності і варварства, — щось велике і таємниче. А все те походить із того, що Москва, і сьогодні і завтра, є, як у XVII столітті сказав венеційський Вімбіна, „між усіми імперіями і провінціями... в усіх століттях мало знана“. От і через те незнання Москви й деякі італійці стають наосліп її прихильниками. Одні із проявів класичного снобізму „буржуїв“.

До таких радянофілів належав і Карло Аграті, який у своїй книжці „В країні Леніна“ докладно описав подорож по СРСР. У тій подорожі було їх усіх 35 осіб, усі італійці. Напрямок: Псков, Ленінград, Москва, Горький, Казань, Самара, Саратов, Ростов над Доном, Київ і на Шепетівку поворот. Прогулянка тривала повних три тижні. Возив і водив прогулянку „Інтурист“.

Як сказано, К. Аграті обманював себе новим життям СРСР. Та вже за порогом СРСР полудна почала спадати з його очей. І він, одурманений московською зручною пропагандою, після перевірки дійсності власними очима, розкриває ту жорстоку дійсність у загаданій книжці. Без обиняків виказує весь бруд і бажно московської комуні. З кожного рядка книжки чуєте, що це пише людина, яка тількищо прочунала з паморочків.

Вже вступне слово до книжки дає цілу характеристику ситуації в СРСР. Автор каже, що „де мала бути звичайна подорож для розваги. І такою вона булаб, якби ми були оглядали лише головні міста, не виходячи поза рямці „Інтуриста“, державного російського товариства подорожі, яке водить, чи краще сказати зводить чужинців. Та лихо в тому, що в Росії навіть короткозорому світу видається таким дивним, що почувається необхідним пригнупитись йому ближче. А пригнупившись йому, ви відкриваєте хиби. І ті хиби такі великі і стільки їх, що ви ніяк не можете собі уявити, як це в наших часах втримується така держава... І так, як було нас тридцять п'ять, усі ми одногласно з дива не виходили над цим жахливим станом країни... День страшного суду для того російського світу ще не прийшов, хоч правда, для нього, а бодей для тих, що ним правлять, ближчий цей день, як для інших... В Росії мав я враження, неначе хлопчиська розібрали машини і не можуть її ні зложити, ні замінити. Хотять творити новий рай і за 15 років створити золоті грушки на вербі... Є такі, що називають

„Авантюра в раю“

мусимо всі її побачити

кінчиться

безапеляційно

сьогодні в Театрі Ріжнородностей

*) Carlo Agrati: „Nel paese di Lenin“. Casa Editrice Pro Familla, Milano-Roma, 1935-XIII

правителів тієї країни божевільними. Інший зомне їх злочинцями: і коли вони стріляють людину за те, що візьме один колос із поля чи за те, що втікає з того пекла, тоді на іншу назву вони не заслуговують. Але зах- цивілізація не асиль навіть зрозуміти тієї татарської ментальності. Один із великих державних мужів Англії думав, що напівтупий уряд, як щось найбільш негідне, коли назве його „запереченням Бога“. І як ви можете зрозуміти тих людей, для яких цей титул, це похвала, це причита до чванлиби. Один певно, що ті російські диктатори чи вони божевільні чи злочинці, створили для свого народу такі умовини існування, що наш народ однієї днини не стерпів би. Чи ще є хтось між нами, що у це сумнівається? Що ще вірить у теорії Маркса або Леніна? Гарзад, я дуже хотів би, щоб отих усіх обманених організувати і повести їх у Росію. Будьте певні, що повернулися всі вилічені. І швидко вертались би хоч би й пішечком, а то й на колінах“.

Як бачите, вступне слово, яке подаємо у вимках, найкраще передає враження побуту у Світах. К. Аграті, як каже, відірвався від гурту і ранніми ранками чи в день сам ходив по всіх закутках міст, якими переїздив. Він хотів зблизяти приглянутися хитро і зручно славляним в Європі соцістським порядкам. Робив це дуже совісно: бо, як каже, італійська приповідка, одна ластівка, це ще не весна, а один крук, це ще не зима. Але „на жаль, — каже автор, — я бачив самі круки!“

Не станемо ходити за автором по землях Московії, де, як він сам каже, є нужда, алеж не така ще як в Україні — нечувана, жахлива, на вид якої людина німіє. У Московії шан. автор бачив люксусові готелі для чужинців, які були прибрані блеском ограблених царських палат; бачив усюди біля магазинів з харчами, з нафтою довгі черги народу з картками; бачив, що весь народ має шалений страх перед ГПУ і коли він когось зустрічного по дорозі питає про його життя, тоді чує відповідь: „чи хочете, щоб я за кілька годин опилюся на засланні?“ Або: „тут і стіни і дорога мають очі і вуха“. Чув, як їх прогулька була на політичному викладі партійника комуніста і всі вони, італійці, мали враження, що цей промовець, це один із тих, що чкурнув із дому божевільних; як відвідували один йтиочий захист у Москві, такий брудний, що й подумати годі; що дітра могола коштує 30 лірів (біля 15 золотих); убрання 3.500 лірів; штучне вино одна пляшка 160 лірів. Довідався автор, що минулими роками пропаганда Світів за кордоном коштувала більше, як утримання цілої армії.

Та ми перейдемо з автором на Україну, у колишній шпихлір Європи, де земля чорна, а нужда ще чорніша; де є випадки людодства з голоду. Вже на одній стації над Доном К. Аграті побачив собаку — лиш шкіра й кістки. Не встигши наставити руки з шматками чорного хліба, а вже собака вирвала з руки весь хліб. „І коли пес їсть два-три шматки хліба, якось ізпід вагона несподівано вилазить 12—13-літній хлопчина, весь обдертий і рухом пантери скаче на собаку, забираючи зпід морди весь хліб. І таким же рухом рапки зникає під вагоном, де жадібно й підзорливо оглядаючись на всі боки, відає окрушки“. Таке видовище, в усіх пропорціях, повторяється на кожній стації. Аж дивно, що в країні, де так легко виробляють стільки машин, так важко випродувати хліба“. К. Аграті хотів за всяку ціну оглянути той озавлений Дніпрельстан. Навіть заплатив надвижку, щоб лиш побачити те чудо техніки. Та надвижку звернули йому ще в Ростові над Доном. Виправдувалися, що нема туди вигідних поїздів! Автор сказав, що може поїхати автотом — сказали йому, що нема шляхів. „Ну, то пароплавам поїду!“ впирається впертий автор. „Так, є один пароплав, але не їде щоденно!“ йому відповідають. І таки не допустили до того, щоб чужинець оглянув Дніпрельстан. По смітниках бачив автор, як шириля хлопці і жінки, як брудні гідкі відпадки кидали до мішка. І так від смітника до смітника, швидко, не звертаючи на нікого уваги. „І все те твориться в країні, більший, як уся Італія, славний своєю плодючою землею та яка сьогодні не всілі прогудувати 20 мільйонів населення.“

Захоплюється К. Аграті містом Києвом, його красою природи, його прегарними видами: нашою золотобанною Софією, яку порівнює мозаїками до базиліки Марка у Венеції. Вулицями Києва проходить багато військ, що авторів насуває думку, що Москва боїться протимосковського руху на Україні. Де-де вулицями поплід мури лежать скудені купи лахманів. За якийсь час автор помічає, що це люди сплять. Довідується, що це люди без хати, без хліба. І так ті беззахистні прокидаються, гука-

ючи один на другого. Один не прокидається. „Сусід кличе його все голосніше. Та він не рухається. Підходять до нього, трясуть ним. Підводять його і знімають крик. Та він сердега па-де на другий бік. Обличчя як віск, розхилені очі“. Смерть цього голодного робить на автора й на його жінку жахливе враження.

Пізнав автор у розмовах із населенням, що „Москва систематично ограбує Україну, щоб удержати комуністів у Москві та Ленінграді“. І це, каже автор, пролетар говорить, який те-пер за нічим так не жаліє, як за тими добрими

часами, коли був хліб“. Бачив К. А. як видають з картками хліб, яку боротьбу зводять, щоб бути першими в черзі, знаючи, що останнім не стане хліба. „І все те коїться щоденно у шпихлірі Європи!“ — дивується докірливо італієць.

Ось такі враження наоспих подаємо за п. К. Аграті з його подорожі по соцістському раю. При цьому звертаємо увагу, що про дійсність у Світах тут усе більше знають: щораз менше в Європі наївних, щораз більше свідомих правди, де знаходиться найбільший ворог людства.

М. Зазамський.

Наша Торговельна Школа в шкільному році 1934-35.

З початком шкільного року випалося до Школи на 3-річну науку 83, а на річний курс абітурієнтів 101 кандидатів. Разом зі Школи користало 184 учеників (—ниць). Кінцевий іспит у 3-літній школі зложив 16, на курсі 48, разом 64 осіб обох полів покінчило науку. Їх число буде ще значно більше, бо іспити на курсах ще не покінчені.

В останніх роках в слідне зменшення фреквенції в трирічній школі, спричинене збуженням села і скасуванням звороту оплат за дітей державних службовиків. Натомість фреквенція курсу зростає у зв'язку з труднощами вступу на університет і поширенням серед молоді свідомості, що, вибираючи студії торговельні, повинна втащати на свій курс, особливо, коли думає про працю в кооперації.

В Школі і на курсах працювало 16 учительських сил високошкільників (експортівців, правників, філософів і ін.); в тім було 6 власних, інші доходячі. Майже всі вони працювали теж у кооперації. Не бракло між ними людей, що працювали теж пером, головню на господарському полі. І так: д-р Витанович, крім статей із господарської історії, дав огляд життя українського економіста Навроцького, та редагує опомини інж. Нагірного; А. Ковалісько містив статті на господарські теми в „Торговлі і Промислі“; Д. Коренець дав огляд життя і праці нашого економіста і творця кредитової кооперації д-ра Т. Кормоша, простору статтю про наше фахове шкільництво і цілу низку статей на шкільні і виховні теми, та статті, а пропагандою фахового шкільництва; В. Несторович, що веде редакцію журналу „Торговля і Промисль“, та економічного огляду в „Ділі“, видає ще окремо підручник упрощеного книговодства; м-р Пеленський працює на полі української бібліографії і критики; інж. Савойка видає підручник товарознавства. Пова тим учителі Школи працювали в різних народних установах.

Шкільна молодь працювала у шкільній кооперативі, громадах і кружках, відбувала практику в кооперативних установах, улажувала шкільні свята, вислухувала відчитів визначних кооператорів і економістів, відвідувала свої та чужі підприємства, в чергу чергу кооперативні установи й улажувала відчитів, виклади і дискусії на господарські, історичні та літературні теми. — При Школі в бібліотека для учителів та учнів, наукові збірки і зразки для науки книговодства, переписки, торговлі, товарознавства, історії, географії, та 14 машин до науки писання, епідіаскоп і т. ін. Школа має також гарну збірку образів кисти нашого малювача Івана Труна та інші образи,

МАТЕРІЯЛИ ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найде у книжці Михайла Галушинського

п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.

216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1-90.

Порто 30 сот.

Замовляти в „Ділі“.

Проти приверження монархії у Греції.

АТЕНИ, 25. 7. ПАТ. Колишній міністр республіканець Ройтіс заявив учора в пресі, що на його думку плебісциту не переведуть безсторонно, коли раніше не буде проголошена політична амнеція, що торкалась би теж політичних вигнанців.

АТЕНИ, 25. 7. ПАТ. В ревізім театрі дійшло вчора вечером до інциденту. Артисти співали пісеньку, яку присутні на селі військові вважали образливою для короля. Військові вдерли-

ся на сцену, побили артистів та скинули їх зі сцени.

Коли публіка в паніці втікала з театру, на селі поспішали револьверові стріли.

АТЕНИ, 25. 7. ПАТ. Робітники торговельних фабрик у Патрах почали страйк як протест проти плянів приверження монархії. Кілька робітничих організацій в Атонах, Пірею і Салоніках заповіли на нині теж протестні страйки. Поліція заборонила всякі публічні збори.

Дати зі соймової виборчої статистики з 1928 р.

(Докінчення).

Виб. окр. ч. 75 Дрогобич-Рудки.

Всіх управнених до голосування було: 132.973, всіх голосуючих 98.142 або 73.8 проц. З останнього числа упало на українські і москвофільські листи 41.420 або 42.2 проц., на польські 44.817 або 45.7 проц., на одну жидівську листу ч. 17 (сіоністичну) 11.905 або 12.1 проц. Зі загального числа українських і москвофільських голосів 41.420 упало на листу ч. 18 УНДО 26.529 або 63.5 проц., на листу ч. 22 УСРП 4630, на листу ч. 6 УНС 265, на листу ч. 8 сельроб-півниці 4187, на листу ч. 19 сельроб-лівиці 359, на листу ч. 20 москвофільську 2292, на листу ч. 26 Укр. Партія Праці 1103, на льокальну листу 255.

В поодиноких повітах:

Дрогобич: всіх управнених 95.512, голосуючих 69.052 або 72.3 проц., УНДО 22.233, УСРП 735, ч. 6 — 6, ч. 8 — 27, ч. 20 — 1680, льокальна 255, ББ 16.924, жиди 10.315.

Рудки: всіх управнених 37.461, голосуючих 29.090 або 65.9 проц., УНДО 4096, УСРП 3893, ч. 6 — 259, ч. 8 — 4160, ч. 19 — 359, ч. 20 — 612, ч. 26 — 1103, ББ 6765, жиди 1590.

Виб. окр. ч. 76 Самбір-Добромиль-Турка.

Всіх управнених до голосування було: 154.138, всіх голосуючих 116.850 або 75.8 проц. З останнього числа упало на українські і москвофільські листи 50.828 або 43.4 проц., на польські 58.483 або 50.2 проц., на одну жидівську ч. 27 (сіоністичну) 7539 або 6.4 проц. Зі загального числа українських і москвофільських голосів 50.828 упало на листу ч. 18 УНДО 22.362, на УСРП 15.084, на листу ч. 6 УНС 32, на листу ч. 8 сельроб-півниці 3844, на листу ч. 19 сельроб-лівиці 2018, на листу ч. 20 москвофільську 7353, на листу ч. 26 УПП 47, на льокальну листу 688, ББ 41.386, жиди 7539.

В поодиноких повітах:

Самбір: всіх управнених 51.037, голосуючих 37.158 або 68.7 проц., УНДО 3491, УСРП 8603, ч. 6 — 27, ч. 8 — 502, ч. 19 — 1505, ч. 20 — 857, ч. 26 — 20, льокальна 172, ББ 12.178, жиди 1930.

Старий Самбір: всіх управнених 27.871, голосуючих 21.883 або 78.5 проц., УНДО 4426, УСРП 2081, ч. 6 нічого, ч. 8 — 2325, ч. 19 — 293, ч. 20 1969, ч. 26 — 27, льокальна 157, ББ 7117, жиди 1546. Цей повіт тепер знесено і розділено між повіти Самбір і Турка.

Добромиль: всіх управнених 36.098, голосуючих 25.544 або 70.8 проц., УНДО 5969, УСРП — 4358 (Вол. Зубрицький), ч. 8 — 402, ч. 19 — 220, ч. 20 — 963, льокальна 313, ББ 5022, жиди 1953.

Турка: всіх управнених 39132, голосуючих 32.265 або 82.4 проц., УНДО 8476, УСРП 42, ч. 6 — 5, ч. 8 — 15, ч. 20 — 3564, льокальна 46, ББ 17.069, жиди 2110.

Виб. окр. ч. 77 Сянік-Лісько-Коросно.

Всіх управнених до голосування було: 146.782, всіх голосуючих 112.501 або 76.6 проц. З останнього числа упало на українські і москвофільські листи 39.816 або 35.2 проц., на польські 65.712 або 58.6 проц., на одну жидівську листу ч. 17 (сіоністичну) 6974 або 6.2 проц. Зі загального числа українських і москвофільських голосів 39.816 упало на листу ч. 18 УНДО 17.953 або 42.5 проц., на ч. 22 УСРП 48, на листу ч. 6 УНС 913, на листу ч. 8 сельроб-півниці 14, на ли-

сту ч. 19 сельроб-лівиці 7635, на листу ч. 20 москвофільську 11.109, на листу ч. 26 УПП 919, на льокальну листу 1230, ББ 19.750, жиди 6974.

В поодиноких повітах:

Сянік: всіх управнених 53.911, голосуючих 42.971 або 79.7 проц., УНДО 6353, УСРП 46, ч. 6 199, ч. 19 — 3738, ч. 20 — 6249, ч. 26 — 5, льокальна 330, ББ 7562, жиди 2930.

Лісько: всіх управнених 48.311, голосуючих 31.873 або 65.9 проц., УНДО 11.525, УСРП нічого, ч. 6 — 708, ч. 8 — 14, ч. 19 — 2462, ч. 20 — 1458, ч. 26 — 913, льокальна 669, ББ 7159, жиди 2661.

Коросно: всіх управнених 44.560, голосуючих 37.657 або 84.5 проц., УНДО 75, УСРП 2, ч. 19 — 1435, ч. 20 — 3402, ч. 26 — 1, льокальна 231, ББ 5029, жиди 1384.

Повіт Коросно належить вже до Західньої Галичини і має величезну перевагу польського населення. Була це давніше домена колишнього посла Яна Стапінського і тепер ще польська позиція (людовці) має там великі впливи.

Д-р Степан Баран.

Союз Українок висилає делегатів до окружних зборів.

На основі §. 32. виборчої ординації до союму висилають живі організації у виборчих округах, які мають поперек 75.000 міського населення, своїх делегатів до окружних передвиборчих зборів, (т. зв. виборчих колегій), а саме по 5 делегатів на виборчу округу. На терені Галичини такими округами є: місто Львів, Перемишль (повіти Перемишль, Ярослав і Яворів), Дрогобич (повіти Дрогобич і Рудки), Станіславів (повіти Станіславів, Товмач і Надвірна) і Коломия (повіти Коломия, Городенка, Снятин і Косів).

Уряди воевідські у Львові і Станіславові розділили тих п'ять делегатів поміж українські, польські і жидівські жіночі організації, беручи за засаду поділу число членів кожної організації. Союзіві Українок признали на місто Львів одну делегатку, на виборчу округу Дрогобич дві делегатки, на округи Перемишль, Станіславів і Коломия по три делегатки.

Ця пропорція делегатів признали Союзіві Українок, в найкращим доказом великої активності і гарних організаційних досягнень українського жіноцтва.

Органом компетентним до вибору делегатів є — згідно з розпорядком Міністра Внутрішніх Справ з дня 11. липня ц. р. — Головний Виділ Союзу Українок. Голова Товариства, п. Мілена Рудницька скликала — згідно з зарядженням львівського і станіславівського воевід з дня 19. липня ц. р. — засідання Головного Виділу на день 29. липня ц. р. Як довідуємося, на цьому засіданні крім вибору делегатів до окружних ко-

легій Головного Виділу С. У. вирішить теж відношення зорганізованого українського жіноцтва до соймових виборів та справу жіночих кандидатур до союму.

В останньому числі журналу „Жінка“ в статті п. з. „Виборча ординація до союму і українське жіноцтво“ читаємо м. і. ось що:

„Визнання жіночих організацій представництвом потреб і інтересів жіноцтва — це безсумнівно думка наскрізь правильна і здорова.

Треба жалувати, що повнота постанови відноситься не до всіх виборчих округів, а тільки до тих, на яких терені є більші міста. Польський жіночий рух не дійшов до селянських мас, польські жіночі організації це організації інтелігенток і тими фактами руководилися законодавці допускаючи делегатів жіночих організацій тільки в округах з більшими містами. Для українського зорганізованого жіноцтва це обмеження жіночих представниць лише до округ з міським населенням — дуже кривдять. Український жіночий рух охопив широкі народні маси, густа сітка Союзу Українок вкриває цілу Галичину, часто по малих містах і селах жіноцтво виявляє більшу активність, ніж по більших містах. Тому-то справедливості наказувати признавати делегаткам С. У. місця у виборчих колегіях усіх округів.

Так отже Союз Українок це одинока українська суспільна організація, яка має-ме право вислати свої заступниці до окружних виборчих комісій, що будуть устійнювати кандидатів на посади, а делегатки Союзу Українок будуть чи не

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ.

17)

ГМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

IV.

ЗДОРОВНІСТЬ — ЛІКАРІ.

„Гадки за горами, а смерть за плечами“.

Такої міри табор, що гміндівський, вимагав також відповідної організації лікарської допомоги і шпитальництва. Цій ділянці присвятив віденський уряд велику увагу. Що-правда, за три і пів року існування табору пересунулося через „березову браму“ до 20.000 непорожніх домо-вин; цифра жахлива. Та коли зважити важкі умовини життя, пошесні недуги, які в таборі ніколи не стихали, величезну смертельність дитвору і загальну силу народу, що в числі до тріста тисяч душ за час війни через гміндівське таборище перевалилася, здається, що могло бути і було багато гірше, якщо лікарська і шпитальна поміч не була справді знаменито зорганізована і колиб лікарі не старалися по змозі якнайкраще сповнити своє завдання. З великого числа померших непомірно велике число припадає на словінську дитвору, яка не добре витримувала гміндівське підсоння. Саме підсоння у Гмінді в теплоті, досить видержане: не багато ріжнеться від на-

шого. Та нездорова млаковина, на якій стояв табор і дошкульні бореви, що невинно по таборі вганялися, сприяли недугам і смертельності. Крім тих природних були ще й інші причини пошесних недуг, що їх, хоч можна, таки трудно було опанувати: все кульгаючі санітарно-гігієнічні умовини, недостаточні й недоживлюючі харчі і забобно-недовірливе упередження мас до шпитального лікування.

Не можна казати, щоб центральний уряд або баракові міродатні чинники не боролися повсякчасно з тими недомаганнями; що від них у цьому напрямі залежало і було можливе до досягнення, те зробили. Завели знамениті водопроводи, перевели каналізацію табору, дезинфекції, позаводили добре улажені пральні. Видавали відповідні санітарні і гігієнічні зарядження, пильнували, що змога, їх виконання, боролися із забобними упередженнями і поганими негігієнічними звичками, у полудневих славян куди поганішими, ніж у нашого народу. Остаточо — дбали за найменшу, до здоров'я і життя потрібну скількість і якість харчів; хоч у цій ділянці зводилися безнастанні борні не так зі спричиненими війною труднощами у набуванні засобів прожитку, як із захланністю і злою волею доставців і тих, що харчі до їди приладжували й розділювали.

Всіми — фізичними й інтелектуальними — силами і способами поборювано закорінену в народі недовірливість і відразу до лікарів та шпитальництва. Ця безпросвітна недовірливість на-

роду до лікарів і шпиталів коштувала його багачко жертв у людському житті, найбільш — дітей. Красуха, дава, одра, зівниці — не стухали ніколи цілковито; раз виступали ендемічно, то знов епідемічно. Дарма, що людей наказувано і поучувано. Мама, без огляду на накази й заклади, без огляду на контролі, без огляду на поучування на прилюдних відчитках, порушування тих справ на вічах спроваджуваними нарошно для тієї цілі послами, — таїли і ховали хорих дітей, утікали з ними до інших бараків і секцій, ба часто таїли і смерть дітей та нічю їх закопували, щоб лиш не віддати дитини до шпиталю. Таке було в них забобне протишпитальне наставлення, бо — казали — „дитина відти ніколи жива не виходить“...

Таке упередження мало блудні основи. Якщо дитину в останній добі недуги або як уже часувала, відібрано до шпиталю, то що її там могло вже чекати, як не смерть? Та за неї винуватили люди не себе, а лікарів і шпиталі. В цьому напрямі полудневі славяни не вищі культурою від наших. Не кажу вже нічого про придержування приписаної дієти й обережності, про самоохорону і т. д. Маса брали всі дотичні розпорядки за дошкульності, а настоювання на їх виконання за мстивість і злобу. Через це вироблювалася з одного боку в масах, з другого в молодих, нетерпеливих адептах лікарської штуки — зла кров, яка не раз доводила до непожаданих, а то й жалюгідних вихваток і приключок.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

З КРАЇНИ МИСТЕЦЬКИХ ТКАНИН І КИЛИМІВ

Під цим наголовком помістив В. Бунікевич простору статтю в щоденнику „Кур'єр Варшавський“, представляючи в ній розвиток килимарського промислу в Косові і в Глинянах. Автор спинився на викривленні справжнього народного мистецтва у цій ділянці з уваги на торговельну кар'єрацію спекулянтів-підприємців, що фінансують продукцію. Добре імя продукційних середовищ рятує кілька совісних підприємств (з українських автор називає М. Кішчука в Косові і „Гуц. Мистецтво“ Корошенка в Косові, хоч миг згадати теж про Хамулу й інших з Глинян). Спиняючись на недостатці капіталу (і то невеликий: кільканадцять тисяч) для ушляхотнення ткацько-килимарського промислу в Косові і Глинянах, автор зазначає, що чейже у тому напрямі дещо робиться. Він займається довше живою діяльністю проф. промшкози у Львові П. Гаєвського, який разом з дружиною і братом заложив цілий ряд „п'яцувек“ артистичного килимарства. Згадує коротко заслуги навчальних інституцій, таких як: ткацька школа в Стрию (корм. дир. Вдовяк), школа килимарства і gobelinів у Фірілейці біля Красного, ткацькі курси „Звйонзку кобет“ у Хлопах під Комарном і врешті ткацькі заведення С. Петкольдунної і А. Глацинської у Львові. — Трохи ніяково, що так мало підприємливості і дбайливості про килимарське мистецтво можна зв'язати з українськими іменами. Мабуть це дозволило Бунікевичеві писати про наш килимарський промисл, як про „родинні пшемидз артистични“...

Польська хроніка.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ КУРСУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ. — ЧИ „НАКРУЧУВАННЯ КОН'ЮНКТУРИ“?

Всім уже відомо, що програма і склад майбутніх законодавчих палат Польщі стоятиме під знаком економіки. Вперше в історії виборів заступилися інституції господ. самоврядування, організації купців, промисловців і ремісників. Згідно з неофіційними вістками, що йдуть із Варшави, вся енергія уряду має піти на виборів зосередитись на економічних справах. Говорять уже про полк. Пристора, як шефа нового уряду, і — що найважливіше — про рішучу зміну дотеперішнього курсу господарської політики. Змістом нового курсу має бути „накручування кон'юнктури“, себто експериментування слідом багатьох держав в Європі і З. А. П. Америки.

одинокими представниками українських організацій громадянських сил, вповні незалежних від усякого впливу посторонніх чинників. Знаємо, що їх число у відношенні до загального числа виборчої колегії буде таке мале, що вони зедви чи зможуть вплинути в рішальний спосіб на листу кандидатів, та всеж таки в того свого права українське жіноцтво скористає по своєму найкращому розумінні інтересів українського народу.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

Шкільництво у Польщі.

Головний Статистичний Уряд оголосив такі статистичні дані про шкільництво у Польщі в шкільній році 1934/35:

Минулого року в Польщі було 1.859 передшкіль (565 публичних і 1.294 приватних); 27.786 народних шкіл, з того: 26.365 публичних — по містах 2.056 та по селах 24.309 — і 1.421 приватних; з того по містах 953 і по селах 468. Крім того було 108 шкіл вправ (87 публичних і 19 приватних), 770 середніх загально-освітніх шкіл (301 державних, 50 самоуправних і 419 приватних), 156 учительських семінарій (99 державних, 9 самоуправних і 48 приватних), 3 державні педагогічні, 21 захоронкарських семінарій (8 державних і 13 приватних); 6 учительських семінарій ремесла (3 державні і 3 приватні), 698 професійних шкіл і курсів (117 державних, 27 самоуправних і 554 приватних), та 631 професійних доповнюючих шкіл (590 публичних і 41 приватних).

Немає ще числових даних про спеціальні і народні школи, та високі школи. До передшкільки ходило 97.200 учеників, (до публичних 38.700 і до приватних 38.500), до народних шкіл 4.654.800 (до публичних 4.514.700, до приватних 140.100), до шкіл вправ 20.500 (до публичних 18.100 і до приватних 2.700), до середніх загально-освітніх шкіл 166.100 (до державних 90.800, до самоуправних 9.400, до приватних 65.900), до учительських семінарій 10.200 (до державних 7.000, до самоуправних 500, до приватних 2.700), до педагогіки 300, до захоронкарських семінарій 1.100 (до державних 700, до приватних 400), до учительських семінарій ремесла 300 (до державних 200, до приватних 100), до професійних шкіл і на курси 69.400 (до державних 23.900, до самоуправних 4.700 і до приватних 40.800), до професійних доповнюючих шкіл 83.500 (до публичних 78.600, до приватних 4.900).

Даних про мову навчання в школах Польщі за р. 1934/35 не оголошено.

З початку було ще й так, що в цілому лікарському персоналі був усього один лікар українець. Немає що казати; й інші лікарі та їх помічники — медики сповнювали як слід свої обов'язки. Всеж таки не мали вони для хиб і забобонів чи упереджень непросвітих мас, котрим мали нести поміч, тієї чутливої виrozumілости, що її мали свої люди. Цим і пояснюється до деякого ступня їх нервозність і нетерпеливість, з якою підходили до нашого народу; особливо — молоді і палкі студенти, що були тут приділені до поміч лікарям. Так щож: у тому часі по українських лікарях і студентах медицини начебт слід завіяло. Їх пошукували, за ними допитували, оголошували в часописах, та їх зазором не було видати. Дали себе випередити чужинцям. Пізніше заслонювалися, що — „не знали“. Однак чужинці — знали.

З початком квітня 1915 року був усього один-одніський українець-лікар, д-р Мисуля. Людина старша і старших поглядів; у службі педагог, в обов'язковості неподатливий, але до організаційної роботи непригожий. Проте простий нарід горнувся до нього і ще найкраще його слухав, чуочи в ньому свого земляка і приятеля. По довшому безуспішному ковтанні до Відня, до Запomoгoвoгo Комітету і Посольського Клубу, приїхав дня 25. квітня 1915 р. до табору лікарів зі Щирця д-р Трешневський. Після його приїзду склад таборової лікарської помічі був такий: лікарем-шефом був назначений гміндівський по-

вітовий лікар д-р Редер, його заступником — галицький лікар д-р Йоріш (жид). Ординуючими лікарями були: д-р Анчелік (хорват), д-р Бріскер (жид), д-р Грубер (жид), д-р Левенгек (жид), д-р Маршаль (німкіня), д-р Мисуля (українець), д-р Рудзік (поляк), д-р Трешневський (українець), д-р Франклівна (жидівка), д-р Вайсівна (жидівка). Як помічники були заняті отсі студенти і студентки медицини: жінки — Ключерівна, Лебенсартівна, Робінзонівна, Шаллерівна, Фундівна; мушини — Абуш, Боденштайн, Фестман, Дорібергер, Корнмелль, Ледергендлер, Маргулес, Охсенбергер і Шляйхер. Всі медички і медики без винятку — галицькі жида. Безпечно: всі розуміли і вміли по українськи говорити, та не вміли по українськи чути... На одного з них ходила до барона Чапки ціла депутація з жалобою за те, що в бараці ч. 67. одну старшу жінку Анну Федорович так сильно вдарив у лице, що їй кров пустилася. Інший знову своєю задиркуватою поведінкою в урядничій кантіні в дні 6. травня спровокував такий голосний бешкет, що в його висліді усі лікарки й лікарі та медики жидівської народности подякували за посади. Храбрували; та коли неміло розчарувались, бо ця їх масова „резигнація“ викликала наслідки ними зовсім небажані, взяли свої резигнації — назад... Про менші бешкети нема що й згадувати.

А наших лікарів і медиків — пошукувано в часописах...

(Далі буде.)

Як виходить з інтерв'ю з неназваним достойником, що його помістив один варш. щоденник, засадничим у „новому курсі“ мало бути: не допустити до захитання стабільності гроша, зрівноважити за всяку ціну бюджет, osiągnути мораторію для закордонних зобов'язань, обнижити ціни скартелізованих артикулів і зіднати ціни артикулів нескартелізованих.

Засовані вище напрямні „нового курсу“ зовсім несензаційні і не мають характеру вісток з „огіркового сезону“. Це життєві постулати господарства Польщі, це постулати теж багатьох високопоставлених осіб, які протилежся „безчинності“ уряду і бояться, що серед такої безчинності петля дефляції вкінці стане катастрофально тісною. Є вісти, що уряд має п'яни для „накручування кон'юнктури“ ріжних спеціалістів, м. ін. б. амбасадора у Вашингтоні Філіповича, про якого недавній виступ у Варшаві писали ми в попередньому нашому „Огляді“, дальше б. мін. фінансів Чеховича, тощо.

ПІДГОТОВА РЕФОРМИ ГРУНТОВОГО ПОДАТКУ. — КЛАСИФІКАЦІЯ ГРУНТІВ.

Появився виконавчий розпорядок щодо класифікації ґрунтів. Основні чинності — згідно з цим розпорядком — виконують мірник і класифікатор, доставляючи відповідний матеріал класифікаційним комісіям. Устійнювання обсягів належить до скарбових урядів або (в зах. і півд. воев.) до катастральних урядів. Від рішень повітових комісій допускальні відклики. Воевідські і повітові комісії мають негайно приступити до праці.

Світова хроніка.

ФРАНЦІЯ ЗАТИСКАЄ РЕМІНЬ. — РАДИКАЛЬНА САНАЦІЯ БУДЖЕТУ І ПІДГУКИ.

Ще недавно, застановляючись над ситуацією Франції, загранична преса заявляла, що трагізм лежить у тому, що Франція не може піти на експерименти, які вимагалиб жертви населення. Занадто велика — мовляв — політична небезпека скривається за такими експериментами...

Дійсність заперечила цим словам. 28 ошадностевих декретів Ляваля, що їх появу сповістила преса, змістом своїм є дуже смілі. Вистає сказати, що аж 20 із них дотичить обниження платень державних урядовців, емеритур і вартости купонів з державних паперів, отже безпосередньо адаряє по кишенях громадян. Півтора-міліярдова ошадність на інвалідських рентах нарушила навіть сентимент французів до жертв війни. Не вважаючи на те все — революційний виступів нема. Що правда, заповідження програми ще не є рівнозначне з її виконанням. Ця програма обіймає теж обниження цін хліба, вугілля, електрики, газу, тощо, а дальше передбачає вона радикальну політику у відношенні до картелів та їх „твердих цін“. Що при виконанні програми виринатимуть ріжні труднощі, в цьому ледави чи можна сумніватись. Республіці дальше грозить не тільки криза, але й експлоатація кризи противниками режиму (що повторимо тут недавні слова б. прем'єра Фляндена). 16 міліярдів бюджетового дефіциту і майже 11 міліярдів ошадности на підставі 28 декретів — це все таки дуже радикальна реформа. Не даром відгук її у цілому світі дуже сильний. Найбільше скептична є оцінка німецької преси.

ДАЛЬШІ ШЛЯХИ ВАЛЮТОВОЇ ПОЛІТИКИ ДАНИГУ.

Девізова регламентація у Данигу, що стільки шуму наробила в польській пресі, знесена й оборот девізами знову вільний. Це так у засаді, з власних запасів, бо дістати девізу за гульденів не легко. Треба мати окремий дозвіл. Зате обмежено вивіз гульденів (20 гд. у монетах на особу місячно) і введено контролю закупів за кордоном при помочі новоствореної інституції п. наг. „Ібервангунгштелле“. З цього приводу є дальше невдоволення в господарських колах Польщі.

ЗРІСТ ЯПОНСЬКОГО ПРОМИСЛУ. — ЕКСПОРТ І ВОЄННІ ДОСТАВИ.

Кольосадний зріст фабричного виробництва в Японії вказував би на те, що країна сходять сонця не знає кризи. Саме в роках, коли світ білої раси гнеться під тягарем щораз-то більшої господарської скрути, Японія збільшує свою продукцію загальною на 45 відс., у деяких галузях зокрема на 100, а то й 200 (матеріали з сирого шовку) відсотків. Величезні фортуни інвестовано в промисл, зосереджено в ньому масу енергії для рекордних осягів. При помочі дампінгового експорту олановано багато нових ринків у нідаль-

ших чужинських країнах. Але в останніх часах промисловці Японії тривожаться. Їм найкраще відомо, що теперішній „двітучий“ стан індустрії підтримують доставки для армії і що в моментом, коли вони будуть спинені, японський промисел мусять пережити крах, який може знищити всі рекордні осяги. Тому в інтересі японського промислу в не тільки втримати й розширити закордонні ринки збуту, але теж підсунувати воєнні амбіції і поновити загрозу військовій армії.

В. Н-вич.

На емігрантському фронті.

ПЯТИДЕСЯТИЛІТТЯ ГЕН. В. САЛЬСЬКОГО.

Дня 28. липня ц. р. скінчить 50 років життя один із визначніших українських громадян і військових генерал Володимир Сальський.

Народився він в старій українській родині на Волині, де здобув середню освіту, стаючи, під впливом шкільних гуртків свідомим українцем. По закінченні вишньої військової школи і по відбутті короткого військового стажу вступає до Академії генерального штабу в Петербурзі, яку закінчує в 1912 році. Світова війна заставила його на становищі помічника шефа штабу 70-ї піх. дивізії. В 1916 році стає шефом оперативного відділу штабу XII. армії.

З перших днів відродження України генерал Сальський бере активну участь в праці над створенням українського війська спочатку на становищі шефа штабу 12 Сердюцької Дивізії, а згодом шефа штабу командуючого військами УНР. Після вступу Директорії до Києва стає шефом Головної Штабної Управи.

В травні 1919 р. веде Запорозький Корпус у наступ на Київ, який разом з 11 Корпусом УГА здобуває 30. VIII. 1919 р. — 28. IX. 1919 р. стає Командуючим Українською Армією, а згодом займає становище Військового Міністра. На цьому становищі він, разом з Урядом УНР, пішов на еміграцію.

І на еміграції ген. Сальський не перестав працювати науково, слідкуючи за новітнім розвитком військового знання і невтомно захоплює молодшу генерацію до військової справи.

З іменем генерала Сальського зв'язано багато сторінок історії відродженої Української Армії. Він стоїть серед нас, як один із носіїв дорогих для нас усіх традицій збройного чину Українського Народу.

Не тільки українське вояцтво, а й усі, що їм цей чин дорогий, шлють йому, в цей день ширіший привіт та побажання, щоби наша спільна праця здійснювалася.

Ген. П. Шандрук.

„Лемко“ й вибори.

„Лемко“, орган „Лемко-Союза“ (до якого завжди присилали чл. вкладки), який виходить щотижня в Криниць (тут виходить ще „Відомості Зарубово“) вже другий рік (друкарня жидівська) пише в ч. 27. (62) з 18. VII. ц. р., що „вибори не представляються для нас корисно“, бо хоча лемків виставило на вибір одного посла, але повіт Новий Санч прилучили до іншої виборчої округи, в якій є лемків 11% в округі, пов. Горлиць і пов. Ясло знову до іншої, де є лемків 18%, пов. Новий Торг (Шавниця) знову до іншої (давній повіт Грибів скасований, його поділили між пов. Новий Санч і пов. Горлиць); лише — пише — у львівській воєводстві в повітах Коросно, Сявч і Лісько можуть лемки вибрати одного посла власними голосами. В таких повітах — пише „Лемко“ — можуть вони одержати також один мандат, коли увійдуть у копрію з якоюсь групою. Лише не сміють ділитися, а йти разом.

Ця газетка (дуже убога змістом і відомостями) пише ніби фоветикою, лише задержала „м“ мішає „і“ та „н“ додає демківські: дем, виштки, з замість з і т. п. Редагує цю газетку М. Трухачівський, учитель української семінарії в Старім Санчі, куди доїждить, а постійно мешкає в Криниці, де його жінка є учителькою вселюдної 7-кл. утравістичної школи. „Лемко-Союз“ має відок також у Криниці.

М. Миханько.

Окружні виборчі комісії на терені терноп. воєвідства.

В середу 24. ц. м. відбулося в Тернополі засідання воєвідського відділу під проводом виконуючого обов'язки воєводи п. Дзевалтовського Гінтовта для номінації чотирьох членів і чотирьох заступників окружних виборчих комісій на терені тернопільського воєвідства — разом для п'яти комісій. Тимчасовий воєвідський самоуправний відділ складається з п'яти членів включно з воєводою як предсідником; у склад його від українців входить одиницький проф. Іларій Брикович з Тернополя. Предсідників окружних виборчих комісій і їх заступників іменував уже передтим генеральний виборчий комісар зпоміж суддів і вони розпочали вже своє урядування. Склад поодиноких окружних виборчих комісій такий:

Окр. виборча комісія ч. 61 у Тернополі (Тернопіль-Збараж-Скалат): предсідник віцепрез. окр. суду д-р Леонард Вендриховський, заст. предсідника окр. суду д-р Ігнаці Чирський; члени: 1) Євгеніюш Нець, дир. Сусп. Обезпечальні, 2) Міхал Грешук, уряд. Каси Ошадн., 3) Данель Штекель, жид, промисловець — всі з Тернополя і 4) Василь Болюх, рілник в Кутківцях, пов. Тернопіль (українець); заступники: 1) учитель Качковський, 2) учитель Бліхарський, 3) цукорник Бенедикт Немец — всі три поляки з Тернополя і 4) Андрій Фалендиш, будівничий з Тернополя (українець).

Окр. виборча комісія ч. 62 в Золочеві (Золочів-Камінка-Радехів-Броди): предсідник окр. суду Александер Березовський, заст. предсідника городський суддя Володислав Гарлицький; члени: 1) Солтинський, ділч, 2) Білас, секретар пов. відділу в Золочеві — оба поляки; 3) м-р Роман Олесницький, адвокатський аплікант в Золо-

чеві і 4) Василь Дзюба (мабуть москвофіл); з заступників є двох поляків, один жид (Цердлінг) і українець д-р Осип Залужний, лікар в Золочеві.

Окр. виборча комісія ч. 63 в Бережанах (Бережани-Перемишляни-Зборів): предсідник окр. суду Казимир Цибульський, заст. предсідника город. суду Болеслав Вискоцький; члени: 1) Листовський, уряд. пов. відділу, 2) д-р Каміневич, нотар — оба поляки з Бережан, 3) Йонас Вітер, жид — з Бережан і 4) о. канонік Евзевій Бачинський, парох в Бережанах (українець); заступники: двох поляків, один жид (Кон) і один українець Іван Сенишин, майстер мулярський в Бережанах.

Окр. виборча комісія ч. 64 в Бучачі (Бучач-Тереболя-Підгайці): предсідник віцепрез. окр. суду в Чорткові Роберт Тертіль, заст. предсідника город. суду Роберт Нідерле з Бучача; члени: 1) Яніцький, 2) інж. Рудницький — оба поляки з Бучача; 3) Леон Фаерштайн, жид і 4) Сильвестер Винницький, директор Українбанку з Бучача (українець); заступники: двох поляків, один жид і о. Денис Нестайко, греко-кат. священик з Бучача (українець).

Окр. виборча комісія ч. 65 у Чорткові (Чортків-Копичинці-Борщів-Заліщики): предсідник віцепрез. окр. суду в Чорткові Станіслав Кученіч, заст. предсідника окр. суду Маріян Стошек; члени-поляки 1) Ржевувський і 2) Пьотровський з Чорткова і українці: 3) о. Чубатий, парох у Чорткові і 4) д-р Володимир Електорович, адвокат у Чорткові; заступники: двох поляків і українці: д-р Іван Хичій, адвокат у Чорткові і д-р Петро Сененько, лікар у Чорткові.

—о—

Перед Луговим Ювілейним Святком.

І. РГЧИНЕЦЬ І ПРОГРАМА СВЯТА.

Лугове Ювілейне Свято для вшанування 10-ліття існування Лугової Організації відбудеться невідкладно в дні 4. і 5. серпня ц. р. у Львові в Луговому Городі три вул. Вулицький і ген. Іванкевича з такою програмою:

а) Неділя, 4. серпня:

- I. Година 7-а рано. — Збірка всіх Лугів на малому майдані в Луговому Городі.
- II. Година 7.30 рано. — Генеральна проба вправ усіх Лугів на великому майдані в Луговому Городі.
- III. Година 10.30 рано. — Полезна Служба Божа в Луговому Городі з проповіддю.
- IV. Година 12. апіл. — Похід Лугів вулицями міста Львова: Вулицькою, Лемартовича, Потоцького, Сикстуською, Словацькою, Маршалківською на Майдан св. Юра, де відбудеться дефілада Лугів перед Головною Старшиною і поворот до Лугового Городу вулицями Карпінського, Листопада, На Байках, Мурарською, Шимоновичів, Ісаковича і Вулицькою.

Обідовий відпочинок.

- V. Година 4-а (16) пополудні. Показ лугових вправ у Луговому Городі.
- 1) Промова голови Великого Лугу д-ра Романа Дашкевича.
- 2) Вправи луговичок хустинами.
- 3) Вправи луговичок палицями.
- 4) Вправи мішані малих луговичок і луговичок.
- 5) Година руханки львівських луговичок.
- 6) Вправи луговичок до молитви „Боже Великий, Творче Всесильний“.
- 7) Мішані вправи луговичок і луговичок.

Роздача нагород.

- 8) Ритмічні вправи малих луговичок.
- 9) Вправи львівських луговичок кудами.
- 10) Вежі.

б) Понеділок, 5. серпня:

Година 3-а (15) пополудні. — Легко-атлетичні змагання в Луговому Городі.

Вступ до Лугового Городу в неділю рано на полеву Службу Богу і в понеділок на легко-атлетичні змагання — вільний.

Ціни місць на показ вправ у неділю 4. серпня в 4-й гад. пополудні: I-а степеня 2.50 зол., II-а степеня 2. — зол., III-а степеня 1.50 зол. Сидячі місця за бар'єрою 1 — зол. Стоячі місця за бар'єрою 0.50 зол. Шкільна молодь і діти платять по 0.20 зол.

В часі походу Лугів вулицями міста Львова відбудеться прилюдна збірка на Луговий Город.

II. ІЗДА НА ЛУГОВЕ СВЯТО.

На Лугове Свято можна буде їхати залізницею, фірами або йти пішки.

а) Головна Старшина старається про знижкові залізничні білети на 80 проц. Ті Луги з дальших околиць і повітів, що бажалиб їхати залізницями на знижкові білети, повинні негайно повідомити Головну Старшину про те, скільки їм треба білетів. Головна Старшина вишле білети в пору з відповідними поясненнями, як їхати на знижкові білети.

Заввага. — Знижковий залізничний білет на 80 проц. означає, що за їзду залізницею платиться тільки 20 проц. належної ціни. Напр., щоб нормальний білет до Львова і з поворотом мав коштувати 10 зол., то знижковий білет на Лугове Свято буде коштувати тільки 2. — зол.

б) Ті Луги, що приїдуть на Свято фірами, повинні лишати фіри в сусідніх селах або за розгачками Львова під доброю опікою і до самого Львова йти пішки аж на Луговий Город. Оскільки вони поприїздилиб уже в суботу, повинні заночувати в сусідніх селах.

в) Ті Луги, що йтимуть пішки на Свято, повинні бути під Львовом уже в суботу, заночувати в найближчих до Львова селах і прибути до Лугового Городу в неділю рано вже в 7-й годині.

г) Ті Луги, що мусять заночувати у Львові (головно ті, що поприїздить вечірними або нічними поїздами), повинні заздалегідь повідомити про це Головну Старшину Великого Лугу.

—о—

Протинімецький розпорядок бурмістра Нью-Йорку.

НЬЮ-ЙОРК. 26. 7. ПАТ. Відбулося тут націонал.-соціалістичне віче, щоб заперестувати проти того, що бурмістр Ля Гардія не дозволив одному німцеві виконувати звання масажиста на тій основі, що з американськими громадянами, головю американськими жидами поведуться в Німеччині дуже але. На запит, чи американсько-німецький торговельний договір з 1925 р. не дає

німцям рівноправності у виконуваних званнях. Ля Гардія відповів, що той договір не має значіння, ані обов'язуючої сили, бо Німеччина не шанує прав американських громадян.

НЬЮ-ЙОРК. 26. 7. ПАТ. Німецький консуль офіційно заявив, що німецький уряд заперестує з приводу розпорядку бурмістра Нью-Йорку Ля Гардія.

Надзбручанське село Токи.

Замість високої політики — вакаційний репортаж з дошками забитої провінції.

III.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ СУСІДИ.

Першорядну поглядову лекцію про різницю між більшовицьким „раєм“ і нашим „капіталістичним пеклом“ дає вже навіть поверхове порівняння Токи із сусідніми більшовицькими Ожигівцями або й іншими селами по тамтій боці кордону. З токівських горбів видно як на долоні п'ять таких ушасливених комунової сіл: Соборівку, Ожигівці, Яхнівці, Нову Греблю та Авратин. (Селяни кажуть „Гавратин“). Колись видно ще було більшовицьку частину села Пальчинці, т. зв. „російські Пальчинці“, але це село більшовики розібрали до останньої хати, будівельний матеріал вивезли і місце, де стояло сільце, просто заорали, так, що й сліду не залишилося з козиської людської оселі.

Побіч заможних „жулацьких“ Токи такі напр. сусідні Ожигівці виглядають як справжній обдертий пролетар. Раніше виглядало воно трохи інакше; знівечення і знищення села є свідомою роботою комуни. Село по тамтій боці має просто жахливий вигляд: обдерті стріхи, напів розвалені стіни, поломані плоти, зарослі бур'янами сади й вулиці — і в селі майже ніде одної живої душі — ось зовнішній вигляд розкулачених Ожигівців. Колективізувати й розкулачували село кілька разів підряд. Оповідають тутешні, що коли вперше колективізовано село і наслана ударна бригада комсомольців почала заорувати селянські поля, в селі знявся крик і потрясачий плач; по цім і тамтій боці обидва села більшими чим меншими партіями на Соловки, Сибір, тощо. Безліч народу таки виморено голодом. Нині село сколективізоване вповні на „індивідуальнім господарстві“ залишилася в цілих Ожигівцях лиш якась одна стара недобита жінка з двома малими дітьми. — кажуть її внуками. Оце й є лишній „жулацький сектор“ ожигівської комуни.

Давне село валиться і логиться на очах. Зате на східній краю села виростає комуна. Вибудовано кілька величезних спільних будинків, так і видно оті довгі, з червоної цегли муровані людські стайні та обори, словом спільні більшовицькі „доми“. Живуть у них уже тільки рештки розкулачених ожигівців; подавляючу більшість вивезено, решта вимерла з голоду і злиднів. Велике колись село начислює нині небагато понад 500 душ. Подібна картина зрештою в цілому сусідстві. Боронився особливо довго перед комуною і колективізацією недалекий, багатий колись „жулацький“, Авратин. Але і його зломано. Зрештою це село заслуговує на хвилину ближчої уваги.

Є це величезне, чи радше: було колись величезне село, мало багато понад 4000 душ, дві церкви, сильну внутрішню суспільну організацію. Свідчать про те останні особливості події революційних днів 1918 р. Авратин взагалі не мав щастя в добу революції. У 1918 р. паніфікувала село жорстока гетьманська карна експедиція. По нинішній день доколишній нарід оповідає собі страхітливі речі про тодішні події. Село окопалося перед експедицією, відстрілювалося і боронилося через дві доби і підлягло врешті перевазі цілком випадково. Трапилося таке, що попри село саме в цих днях їхав випадково цілковито до справи непричастний, невтручаний відділ австрійської кавалерії. Авратинці злякалися, що „їдуть на них австрійки“ і піддалися. Почалася тоді в селі важка розрушана московських чорносотенних елементів. Над селом збиткувалися в неймовірний спосіб: через дві доби небо горіло димом пожежі, три чверті села спалено до тла. Подібна доля стрінула зрештою й Ожигівці; чорносотенна паніфікація лютувала й тут не менше жорстоко. Та дехто втілі люди якось відбудувалися, прийшла комуна, колективізація, розкулачування й чергові московські тим разом більшовицькі погроми. Біда чи чорна чи червона Москва завжди на один лад приборкує бунтуючу „мятежну Малоросію“. Зветься воно завжди, що наводить „культуру, лад і порядки“.

По нинішній день стоїть серед зруйнованих Ожигівців давня православна церква. Вона оцинока серед села — не валиться. Це тому, бо

зроблено з неї збіжний шпихлір, чи щось таке. Місцевий батюшка, гірший всякого москаля, бо „отвержений мажорос“ (Левіцький!) витримав кілька років, а далі одної темнішої ночі перебрався з родиною через Збруч і опинився на нашій боці. Помимо всіх досвідів з різного роду московськими гашифікаціями, перебравшись на нашу сторону, отой самоотвержений „Левіцький“ далі стояв твердо при матушці-Росії. Потримали збіжців як звичайно якийсь час під ключем, а далі батюшка дістав парохію десь на Волині. Ось тут то й далі напевно пропагандує по своєму красу і велич хоч не червоної то білої — але всеж Московії. Ніж не хочеться отим кукуштурегерам покидати „мятежну Малоросію“.

Всеж, помимо комуни, колективізації і атеїстичного духовного пастиря Ожигівці ще довго зберігали глибоку релігійність і щире привязання до церкви. Помітне це було особливо на Йордан, на святі Водохрещі. Старим звичаєм цілі Токи рік-у-рік виходять зі своїм пан-отцем та процесією святити в Збручі воду. За час кількох літ завівся справді зворушливий звичай, що на Водохрещу виходили над Збруч не тільки токівчани, але й мешканці Ожигівців; вони з тамтого боку річки приглядалися суцільною лавою та приймали участь у святі. Але далі, ожигівських богомольців стало помітно менше. З року на рік їхні лави рідшали, і далі, коли переведено повну колективізацію і непокірних вигнано зі села чи взагалі вигублено, на свято Йордану не виходить із тамтого боку вже ніхто.

Зате комуна влаштовує відтепер у відповідь на всі прояви церковного життя в Токах постійні хуліганські протирелігійні демонстрації. Найбільше на Великдень. У ці наші вчорні дні демонстративно виганяють над своїм селом Збруча (Збруч тут пливе досить глибоким аром) трактори й інші машини та орють від білого ранку до пізньої ночі. У відповідь нашим лавою з тамтого боку ріки через цілі дні й ночі виють і свищать несамовитими голосами всякі тракторні свиставки та сирени. Особливо у Велику П'ятницю комуна влаштовує демонстративні забави та ще й інші проносовані протирелігійні комедії.

Токи зовсім на це не реагують; поважно й достойно роблять своє, тримаються своєї приміцно і щиро. В „жулацьких“ Токах більшовицька агітація не має взагалі для себе пригожного ґрунту. Люди мають аж за досить поглядних лекцій, що таке більшовизм і комуна, аби їх могли манити тамешні божевільні „поради“ і всяка інша „соціалістична культура“. Всеж, не обходиться без того, аби часом у село не просочувалася комуністична агітація. Саме в цих днях розкинувся хтось у селі двічі комуністичні лепючки; справа, якій призначається в столицій пресі два-три рядки петіту, виростає тут на місці до рівня великої сенсаційної події. Має воно розуміється зароз же цей ефект, що в селі з'являється поліція починаються допити, слідства і нарешті — арешти. Ще далі має воно цей ефект, що той чи інший підозрілий у вчинку селянх дістається у найближчий в'язницю між справжніх комуністів і по якимсь часі вертає на село вже цілком спрепарованим комуністом. Знаменне, що найбільше місцевих хрунів і adeptів комунізму рекрутується споміж наших місцевих „русських хлопів-радикалів“. Радикальна партія саме й є отим інкубатором, який постійно плодить на тутешньому ґрунті або хрунівство, або комуністичні симпатії. Партичний центр у Львові над своїми людьми на місцях не працює, люди живуть самогос і розуміють під „радикалізмом“ що завгодно. Ось і класичні наслідки виключності всякої слоготипу і пресової партійної агітації, що не взята з дисциплінованої організаційної форми, швидко чи пізніше обов'язково політично дегенерується. Організаційної праці на місцях радикали з центру майже не провадять і обмежуються здебільша до пресової агітації; селянські читачі радикальної преси стільки чують про „буржуазію“, „панів“, „копів“, „експлуатацію“ і „соціалізм“, — тощо, що прості і безпосередні особливості молоді селянські уми роблять звідси вже тільки пів зайвого кроку далі на ліво і починають поволі комунізувати. Але це вже є окрема тема, яка тим разом ще не йде на дискусію.

Зенон Пеленський.

ПЕРЕД ДИМІСІЄЮ ГОЛЯНДСЬКОГО УРЯДУ.

ГАГА, 25. 7. ПАТ. Прем. Колінс був у середу на домішній аудієнції у королеві Віллеміні і поінформував її про положення. Нині відбується нарада уряду, після якої прем'єр запропонує королеві, щоби розв'язала парламент і визначила нові вибори.

ЛЬОНДОН, 25. 7. ПАТ. Райтер повідомляє з Гаги, що кабінет Колінса по нинішній нараді мабуть подасться до димісії.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Данцігу з 1. серпня ц. р. стягнуть з обігу 3 і 2-гульденні срібні монети.

— У Нью Йорку арештували банкіра Неалякера на домагання французької влади. Неалякера випустили за кавцією. Він стане в п'ятницю перед судом у присутності представника французького уряду.

— Палата лордів прийняла у 3 читання без дискусії проект закону про реформу конституції в Індії.

— В кулуарах Ліги кружляють поговори, що запрошення на надзвичайну сесію Ради Ліги розішлють в п'ятницю 26. ц. м. Рада зібралася би до 31. липня ц. р.

— Агас повідомляє з Женев, що Абділла приступила до Міжнародної Конвенції Червоного Хреста.

— Здогадуються, що нідерландський банк страив 24. ц. м. з причини фінансової паніки, але повстала на тлі конфлікту уряду з парламентом, 50 мільйонів флоренів золота. Це золото відішлють до Франції і Злучених Держав.

— В Тер Гот (схід Індіяна) дійшло знову до заворушень. Арештували 150 осіб, між ними двоє професорів.

— В копальні вугілля в Покіаб-ді під П'рїм вибухли гази. 33 вуглекопів згинувло, 43 ранені.

—o—

НОВИНКИ

— Преосв. д-р Діонісій Нярадий, крижевський греко-кат. єпископ з Югославії, прибув до Галичини на короткий побут.

— За співання „підбурюючих пісень“ на весіллі. Перед окружним судом у Рівному відбулася цими днями розправа проти Льонгіна Ничипорука, Григорія Цвика і Михайла та Олексі Ковальчуків зі с. Нова Мощаниця на Здолбувщині, обвинувачених у тому, що співали „підбурюючі пісні“ на весіллі у господаря Дениса Ромашока в с. Свате. Суд засудив Л. Ничипорука, Г. Цвика й О. Ковальчука по 10 місяців в'язниці, М. Ковальчука звільнив.

— „Милосерна“ черниця у практиці. Управління монастиря СС. Францішканок видержавила у бікупської Курії господарство в селі Миклашів, львівського повіту. Сестра-черниця, управителька господарства, сама спровадила зі села Лозуни, городецького повіту, рідню Себастьяна й Анну Нидли до праці і заключила з ними цілорічну умову. Коли в короткому часі довідалася, що рідня є греко-католицького обряду, почала намагатися, щоби вони і вдома говорили по польськи, вкінці щоби змінили обряд на римсько-католицький. Коли ці відмовилися, сестра управителька прямо викинула їх з помешкання і білізні зрізники з дітьми в стайні примірають з голоду.

— Клопоти з польським правописом. Хто робить національну трагедію з українських правописних суперечок та виступає в ролі правописного пророка і з гасла „один правопис для одного народу“ кує власний інтерес, той повинен поцікавитися ближче справою польського правопису, який теж далеко не є „один“ і нічого своїми розбіжностями не походить ані польському зародкові ані літературі. Узгодженням польського правопису зайнялася польська Академія Наук у Кракові. Проте висліди її правописної реформи досі дуже скромні. Рішено залишити в польському правописі „x“ (ch) і „t“, так само „j“ і „rj“. Так само втримується надалі „z“ і „cz“ (туди належить всім новим викидкам), залишився клопіт з відміною прикметників (6-тих відм. множини при мужеських і середніх іменниках має кінчатися на „имі“), — справа прикметників і приіменників ще теж невирішена.

— Львівська хроніка. У сеседу намігалася двічі скінчити самогубством 25-літня М. Фрідманова, але двічі її перешкодили. Справою заглялася поліція. Причиною самогубства молоді Фрідманової була сварка з мужем. — У бюрі товариства св. Імелди при вул. Скарбівській повісилася 22-літня Шиделкіна, урядниця цього товариства. Шиделкіна ликувала їду яка мандрувала по цілій тілі і викликувала страшний біль. Лікарі не хотіли оперувати тому, що мала слабе серце. Шиделкіна стала нервовою і скінчила самогубством.

— Страйк у львівських пральнях. У більшості пральнях у Львові як: „Степана“, „Европейська“, „А ля Парі“, „Віденська“ та інших застрайкували робітники в середу вечором. Робітники сидять у пральнях, але не працюють. Страйкує кождо 150 робітників. Менші пральні, в яких заняті 1—3 робітників, працюють далі.

— Міліони за фальшиві брилянти. Міліція у Москві арештувала 36 міжнародних аферистів, які продавали фальшиві брилянти і заробили грубі гроші. Провідниками цієї ватаги були: Пересадолей, Голубчинов і Поляков. Ватазі вдалось продати фальшивих брилянтів на кілька мільйонів рублів. У Полякова знайшли 890.000 рублів і кількасот тисяч фунтів штерлінгів.

— Міліони людей утікає перед повінню. Велика повінь, яка навістила Китай, зростає постійно у полуднево-західній частині Шантунгу у долині, якою плила ріка Гоанг-Го до моря аж до зміни свого річища в 1852 р. Повінь досягнула тепер міста Чуег, Чіан-Сіанг та Юнг-Чанг, мешканців яких губернатор приказав виселити. Повінь перервала греблі озера Нанянг на границі Шантунгу і Кіанг-су. Кількасот сіл під водою. Повення десяткують пошесть і голод. Коло 10 мільйонів мусіло втікати перед повінню ріки Янг-Тсе. За обчисленнями Червоного Хреста у Ганкав вилунали з рік Янг-Тсе і Ган 30.000 трупів. Матеріальні шкоди більші, ніж під час повені в 1931 р.

— Лисов пасербиці Вільгельма II. Кароліна, 21-літня донька княгині Герміни Шенайх-Кароліна, теперішньої другої жінки бранця Вільгельма II, з'явилася у секретарі своєї мами і вступила до замку. Новий свояк Гогенцолернів зоветься дуже скромно: Юрій Вундерліх та походить з міщанської родини. Знання 6-ти мов і добрі товаришські маніри здобули йому спершу посаду секретаря пані замку Доорн і швидко потім — серце принадної доньки господині. Мама згодилася досить швидко, зі старим Вільгельмом було більше мороки, але він і він махнув рукою: казав тільки обоім молодцям мерщій забиратися з замку і шукати собі прожитку у Берліні: зять Вільгельма все таки матиме протекцію, щоб дістати добру посаду, і з голоду напевне не згинє!

— Памятки по Дікенсі. В понеділок відбулася ліцитація деяких памяток по Дікенсі, які були власністю його господині, Анни Бровн. Найціннішим предметом була біблія, яку Дікенс подарував Анні Бровн, потім кілька шпильок до краваток, портрет Дікенсової собаки „Турка“ і особистий лист Дікенса з поясненнями своїх фамільних спорів. Як відомо, Дікенс є в своїх фамільних справах письменником, до якої англійці ставляться з найбільшим пієтизмом. Памятка про Дікенса це радше памятка про національного героя ніж письменника, тому всі названі памятки продано за великі суми.

— Бернард Шоу — фільмовим артистом. Від двадцяти років у світі знає про те, що один з найбільших сучасних письменників, Бернард Шоу, з завзятим „кинофобом“. Усі заходи американських фільмових підприємств дістати від Шоу дозвіл на сфільмування одного з його творів — очевидно за „грубим“ гонораром — кінчилися нічим. Тим більше цікавою є вістка, яка приходить тепер з Англії (і є зовсім автентичною): Бернард Шоу цілковито навернувся! Він не тільки дав дозвіл сфільмувати свого „Пігмаліона“, не тільки сам пише сценарій зі „Святої Йоанни“, але й підписав контракт на свій „власноручний“ виступ у фільмі! Це буде пропагандивна фільма англійського радіа: Шоу виступить у ній в ролі спікера. Поруч нього побачимо ще одну нову зірку: його товариша по фаху, також знаменитого письменника, Честертона. Неважко після цього ми скоро почнемо, що прим. Льорель і Гарді закінчили видання своїх збірних фільософічних творів!

— Великанський метеор. Перед кількома днями перелетів понад Синайським півостровом великанський метеор, який осліпив своїм світлом на кілька хвилин усіх на пустині. Ясне світло перемінилось по деякій часі на зелений колір і згасло. За хвилину почав падати дош опадючих зір, яких ніколи не бачили в цих околицях. Сліпуче світло було так сильне, що його бачили теж в Єрусалимі. Арабів охопив переполох. Каравани в дикім переполоху втікали через пустиню. Чергового дня в усіх доколичних мечетах відправили торжественні богослуження, щоб Аллах відвернув невідоме нещастя. Араби вірять, що метеор є вістком великого нещастя.

— За мало жидів у Палестині. Тому що в Палестині дуже мало жидів, тамешні рабини рішили скликати на нараду усіх рабів в Європі і звернутись до британської мандатної комісії з проханням, щоб дозволила на

ВІДГУКИ ДНЯ.

Найбільша трудність.

(Малюнок догори ногами).

Багато пишеться і говориться про недалекий вибори, а ніхто не здає собі справи, скільки те слово „вибори“ містить у собі клопоту. Не кажу про тих, що уклали виборчу ординацію, ні про тих, що будуть цю ординацію переводити, ба навіть не про тих, що не знають, чи йти до виборів, чи бойкотувати їх. Маю на думці партії, що підуть до виборів, а точніше беручи — УНДО.

В останніх часах має воно клопоту з виборами, що не міра. Виборча ординація як не як, а дає нам право на надію протиснути кілька послів крізь вухо соймової та сенатської голки. Здавалосьби, що цілий сук, ціла жура і трудність у тім, як їх туди протиснути. Здавалосьби, що весь передвиборчий час буде вжитий на те, щоб обмірковувати способи, як організувати і перевести вибори...

Отже ні.

Вийшов клопіт з такого боку, з якого ніхто його не сподівався. Довідавшись про вибори, взялась партія за усталення кандидатур. І показалося... біда! Навіть на таке мале число мандатів не стало кандидатів. Чи люди дістали страх, чи мають забагато авторитетизму — досить, що не стало. До кого звернутися — каже: „Я не вадаюся! На те треба голови! Нинішні часи, не те, що в попередніх каденціях!“ — і зітхне...

Навіть деякі з тих, що дали себе намовити, цофнули свою згоду.

Шановні Громадяни! Ви, люди з політичним хистом, на який давали вераз докази в балачках: на вулиці, вдома і по каварнях, в промовах: на похоронах, концертах, вічах і зборах, — до вас кличу розпучливим голосом: Опам'ятайтеся!! Так далі бути не може!

Адже стільки разів уміли ви з першого погляду оцінити політичну ситуацію, з місця знайти слабкий пункт української політики, а рука висипати єдиного спасаму рецепту в нашім труднім положенні і т. п. Чому тепер відтатаетесь від

візд до Палестини у більшій кількості жінкам-жидівкам. Рабини ствердили, що до Палестини приїдуть здебільша мужчини і тому годі сподіватись приросту жидівського населення у Палестині.

— Ріжні вісти. Професор капштадського університету астроном Джексон відкрив нову комету, віддалену коло 300 миль від землі, яку можна побачити тільки великим телескопом. Комета швидко віддаляється від сонця. — З приходом до влади уряду Ван Зеланди в Бельгії найшло працю 70.000 безробітних. — У Кольмарі помер Люї Вайнман, родом з Ельзасу, який служив у німецькій армії і був візником у пок. Гінденбурга. Вайнман 22. вересня 1914 утік до Франції і передав військовій владі багато цікавих вісток. — Відомий італійський драматург Люїджі Піранделло, лауреат Нобля, приїхав до Нью Йорку. Звітлія виїде до Голівуду, де накручуватимуть фільму на основі його пєси: „Шість артистів у пошуку на автором“.

— Ватикан вибиває нову монету. Королівська монетниця в Римі вибиває тепер нові ватиканські монети на 800.000 лірів. Згідно з монетарним договором Ватикану з Італією з дня 2. серпня 1930 р. Ватикан згодився, що впродовж перших п'яти років буде вибивати річно монет за мільон лірів, опісля цей контингент буде зменшуватися на 20 проц. Ватиканські монети мають право обігу в цілій Італії. Їх збирають найбільше нумізматики.

— Купець покусав собаку. Англійський суд розглядав таку справу: В невеличкому містечку Суссекс забігла до крамниці зі споживчими товарами собака-вовчур і почала перекидати скрині з товарами. Купець почав виганяти собаку, похвизнувся і впав. Почалась завзята боротьба між людиною і собакою, під час якої купець вхопив собаку за горло. Від упливу крові собака зімліла. Власник собаки подав купця до суду, який засудив його на грошову кару. Як мотиви присуду суддя подав: „хоч купець боронився перед собакою, всеж таки міг боронитися іншим способом і не мусів уживати того, якого хотів“.

— 18 італійських комуністів їде до Африки. 18 італійських комуністів, які відбули вишкіл у Москві, виїхали з поспіхом через Стамбул до Африки. Вони задумують якнайшвидше опинитись в Еритреї і Сомалі, щоб вести комуністичну акцію між італійським військом.

— Направки об'ясів спричинюють постійний видаток, що все повторюється. Цей видаток зменшується до половини, якщо посити випулки гумові об'ясів БЕРЗОН. Відкидайте у власному інтересі всі наслідування!

загоди положити свою чутку руку на живчик політичного життя, не як обсерватор, а як лінар?!

Вибори ось-ось, а ще ціла низка вільних польських посад, ще цілий ряд галицьких округів жде з тугою на вивачення для них кандидата. Чи можемо допустити до скандалу і не обсадити не то сумнівних, але навіть зовсім певних місць?!

Ні! І шераз ні!

Пропоную:

1) Пожвавити агітацію за оголошеннями кандидатів.

2) Через брак відповідної української салі, випаляти „салю почтовців“ при Японській на перманентні збори кандидатів.

3) Вистаратися в міністерстві комунації за лізничі знижки бодай 66% для приїзних з провінції, а по амові особі поїзди з усіх окружних осередків.

4) Визначити премії для оголошених (сичнарі, годинники — стінні і кишенькові, трамваєві карти і т. п.) та забезпечити їм у Львові нічліг і харчунок.

5) Проголосити видання „Альбому українських кандидатів“ з життєписами і поезіями в їх честь.

6) Розписати конкурс на „Гимн Кандидатів“, що зачинявся від слів: „Ми за народ не за мавдати“... а кінчився: „...Карта і платня“.

Думаю, що такі засоби допомогли б як не в сто відсотках, то бодай у п'ятдесят.

А це вже булоб великою полєкшою для політичного проводу в цій найтруднішій виборчій заковиді.

Галактіон Чинка.



Працюючи руки можуть бути також гарні

Треба лише пам'ятати, щоб бодай двічі денно втерти в шкіру трохи

Ціни
сол. 0,40 до 2,60

КРЕМУ NIVEA

Великий Театр.

ХОР ДАНА.

Популярний з численних грамофонових плит і виступів у радіо „Хор Дана“ заслужено збирав у Великому Театрі прояви захоплення повної салі. „Хор Дана“ — це як відомо, всього п'ять людей, з яких один — Дан — акомпаніює на фортеп'яні чи на бандонію, а решта співає, свище і видає з себе всякі бізші та менші артикуловані згуки, що імітують відомі ефекти саксофонів, „закритих“ труб і т. і., то знову видумують власні, оригінальні згукові ефекти. Прототипом того роду ансамблів — яких репертуар складається здебільша з „шлягерів“ джезової і танкової музики — були американські „Ревелерси“ (до речі: вони не мурини, як загально думается, а білі!), які ще й сьогодні непереможені ніким з своїх наслідників та імітаторів. „Хор Дана“ очевидно не має претенсії, щоб його рівняти з „Ревелерсами“, але із відомих в Польщі й у нас — цей ансамбль найкращий, найбільш оригінальний, віртуозний і музикальний. А ще й до того: розпоряджає найкращими (спреді гарними!) голосами, з яких п. Висоцький і п. Фогг — тенор і баритон — відомі „зірки“. Оба вони виступали як солісти і мусили співати на „біс“ більше додатків, ніж було точок в їх програмі. П. Висоцький співає — чи радше виконує — цікавіший репертуар, бізші різнородний і вимагаючий найрізніших засобів „ревелерсових“, якими він знаменито орудує; п. Фогг співає здебільша пісоники спокійні, сентиментальні танга й англійські вальси-мюзично куди слабші. Тому вони й більше додаються.

Дописи.

ЯВОРІВ.

Торговельна школа в Яворові. Повітовий Кружок „Рідної Школи“ в Яворові відкриває з початком нового шкільного року кооперативну однокласну торговельну школу. Ця школа дає молоді в короткому часі фахову торговельну освіту. Ця школа матиме програму навчання подібну до програм т. зв. однокласних абітурієнтських курсів.

Нові книжки й журнали.

Нолодипир Целавич: ВИБОРЧА ОРДИНАЦІЯ ДО СОЙМУ І СЕНАТУ з поясненнями, виконуючими розпорядками інших законів, зв'язаних із виборами в Лівні 1935. Стор. 96, ф. 16. Ціна одного примірника 50 сот.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ІВАН БОРОДАЙКЕВИЧ.

Дня 1. липня ц. р. відправлено станіславське громадянство на вічних спочинок, небуденну людину, великого громадянина й українського патріота бл. п. Івана Бородайкевича. Старше громадянство, яке ще пам'ятає довоєнні часи, знає добре це ім'я, бо воно було загально відоме не тільки в усіх селах товмачського повіту, але також у інших сусідніх повітах. Це той самий народний організатор, визначний селянський бесідник, що промовляв скрізь на вічах і різномірних зборах, де той, що звав найкраще селянську душу, тому вмів до неї промовити, переконати і осясати до корисного діла.

Бл. п. Іван Бородайкевич уродився 1855 р. в селі Бортиках, товмачського повіту. Уже в ранній молодості, як самоук, вибивався на перше місце зпоміж своїх ровесників у селі, де опісля заснував культурно-освітнє товариство й перебрав їхній провід у свої руки. З часом поширює свою діяльність на цілу товмачську округу, причому його організаційний хист, самопосвята,

ідейний порив до громадської праці та сильна віра в певний успіх тієї праці зводять йому загальну любов і пошану.

В 1908 р., примушений різними життєвими обставинами, покидає рідну землю й емігрує до Америки, де далі, а молодечим запалом працює на всіх ділянках нашого національного життя. Яка широка була в Івана Бородайкевича скляла національного почуття, як умів він цінити вартість усіх суспільних кругів, свідчить найкраще те, що за його ініціативою американське робітництво заснувало „Товариство допомоги українським письменникам-емігрантам“. Товариство, якому довгі роки проводив Бородайкевич, працювало під гаслом: „Робітники молота — робітникам пера“.

Після 25-літнього побуту в Америці вертається Бородайкевич назад у рідну Батьківщину, замешкує у свого похресника — проф. Михайла Комановського у Станиславові і тут працює далі над поширенням свого світогляду. До останньої хвилини свого життя не випускає книжки з рук, бо книжка була йому завжди найбільшим приятелем і найкращою розрадою.

В грудні 1934 р. записав бл. п. Іван Бородай-

кевич усе своє майно в селі Бортиках, себто моргів поля, хату і три сади, а крім цього ще в готівкою 6.430 зол., Кружкові „Рідної Школи“ ім. Альбіни Яконович у Станиславові. У своєму заповіті підчеркнув Покійний, що його бажанням є, щоб „РІДНА ШКОЛА“ використала це майно на оснування господарської школи для дівчат, де наші сільські дівчата вчилися б кухарської штуки і зразкового домашнього господарства, або на оснування заборонки для малих дітей, де фахові вчителі виховували б дівчата для добра української нації.

Похоронили бл. п. Івана Бородайкевича відбулися у Станиславові в супроводі 3-ох священників та численної зібраної громади. Світа місцевий хор „Думка“, грала оркестра Т-ва „Зоря“, Голова Кружка „Рідної Школи“ ім. Альбіни Яконович дир. Никифор Даниш попросив Покійного теплими словами з балкони камениці „Рідної Школи“ при вул. Голуховського, а над могилою прощали його о. Антоніян Степан і сенатор д-р Іван Макух, від громадянства Товмаччини.

Вічна Память народному Працівникові й Добродієві „РІДНОЇ ШКОЛИ“!

Д. М.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 27. VII. год. 8. веч. „Коханок то я“.

Неділя, 28. VII. год. 8. веч. „Під прикусом управою“.

Понеділок, 29. VII. год. 8. веч. „Я переміг криву“.

Театр Ріжнородностей.

П'ятниця, 26. VII. год. 8. веч. „Авантюра в раю“.

Субота, 27. VII. год. 8. веч. „Авантюра в раю“.

Неділя, 28. VII. год. 8. веч. „Авантюра в раю“.

Понеділок, 29. VII. год. 8. веч. „Авантюра в раю“.

Кіна.

АДРІА: „Виглянець“ (Льон Шаней).

АПОЛЬО: „Наварана“ і „Володарка Цібану“.

АТЛАНТИК: „Катастрофа Челюскі-на“.

ВАНДА: „Погубний чар“ і „Стріча в Віллі“.

ГРАЖИНА: „Не хочу знати хто ти“.

КАСІНО: „Дружина з оголошення“ і „Словесна шість“.

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Серце індіанки“.

МАРУСЕНЬКА: „Віробідман“ і „Іскор“.

МІРАЖ: „І що далі сира людина“.

МУЗА: „Боготворена“.

ПАКС: Нечинне.

ПАЛІЯ: „Велика книжка“ і „Готелевий хлопчик“.

ПАМ: „Коли кохання панує — смерть відпочиває“ і „Були собі два гізталі“ (Льон Шаней і Гарді).

РАЙ: „Весела Зузана“ (Ліана Гарней).

СВІТ: Нечинне.

СОНЦЕ: „Серце великана“ і ревія „Бал з тата“.

СТИЛІВНИЙ: „Зводниця“ і ревія.

УТІХА: „Бувати“ і ревія „Едзо проти Юка“.

ХІМЕРА: Нечинне.

Закордонне радіо.

П'ятниця, 26. липня 1925.

Відень (506,8) 17.20 Солоїсти. 23.50 Танцювальна музика. Прага (470,2) 11.05 Саломея музика. 15.00 Концерт. 19.75 Саломея музика. Париж (1648) 20.35, 23.00 Концерт. Берлін (356,7) 20.10 Концерт. Кенігсвустергаузен (1671) 17.50 Скрипка. 20.10 Веселі мелодії. 23.30 Нічна музика. Букарешт (364,5) 20.15 Квартет. 21.05 Популярна музика. Будапешт (550,5) 19.15 Солоїсти. 22.30 Циганська музика. Мільно (221,1) 22.30 Скрипка. Рим (420,8) 20.40 Вечірній концерт.

Субота, 27. липня 1935.

Відень (506,8) 19.00 Бал з Савой — оперетка. 24.00 Легка музика. Прага (470,2) 15.00 Саломея музика. 16.30, 22.45 Концерт. 18.20 Пісні і народні танці. Париж (1648) 20.45 Малий князь — комедійна опера. Берлін (356,7) 19.00 Веселі мелодії. Кенігсвустергаузен (1671) 19.00 Музика. 22.30 Нічна музика. Букарешт (364,5) 20.05 Танцювальний вечір. 21.50 Легка музика. Будапешт (550,5) Гейша — оперетка. 23.10 Танцювальна музика. Мільно (221,1) 20.40 Вечірня. Рим (420,8) 20.40 „Джюковидо“ — музична комедія.

Читайте „Діло“!

Львівське радіо.

П'ятниця, 26. липня 1935.

6.30 Ранішня аудіція. 8.25 Практичні вказівки. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Метеорологічні вісті. 12.05 Полудневий денник. 12.15 Для літників і живців. 13.00 Хвилина для жінок. 13.05 Легка музика. 13.30 З ринку праці. 15.15 Експорт. 15.30 Дрібні твори Шумана. 16.00 Взаїмні залежності водних рослин і звірат. 16.15 Концерт. 16.35 Гутірка для хорів. 16.50 Твір мистецтва — гумореска. 17.00 Прогноз до Чехословаччини. 18.00 Автобусом — відіт. 18.15 Польща співає. 18.30 Лісти і програми. 18.40 Сусідська хвилина. 18.45 Вісниський марш. 19.05 Програма на черговий день. 19.15 Рекламний концерт. 19.30 Співа. 19.80 Актуальний монолог. 20.00 Бріджове божество. 20.10, 22.10 Легка музика. 20.45 Вечірній денник. 20.55 Картини з колишньої і теперішньої Польщі. 21.00 Концерт. 22.00 Спортові вісті.

Субота, 27. липня 1935.

6.30 Ранішня аудіція. 8.25 Практичні вказівки. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Метеорологічні вісті. 12.05 Полудневий денник. 12.15 З ринку праці. 13.00 Хвилина для жінок. 13.05 Опереткова музика. 13.30 Концерт побажаний. 14.30 Найновіші планти. 15.25 Морська торгівля. 15.30 Аудіція для дітей. 16.00 Технічна скрипка. 16.15 Концерт солістів. 16.50 Оповідання. 17.00 Для літників і живців. 18.00 Спортовий парадокс. 1.10 Хвилина поезії. 18.15 Польща співає. 18.30 Огляд видавництва. 18.40 Сільва рерум. 18.45 Демонизм в опері. 19.05 Програма на черговий день. 19.15 Рекламний концерт. 19.30 Пісні. 19.50 Актуальна гутірка. 20.00 Огляд хліборобських видань. 20.10 Кохання нерозлучні. 20.30 Співа. 20.45 Вечірній денник. 20.55 Картини з життя колишньої і теперішньої Польщі. 21.30 Відгуки села. 22.00 Спортові вісті. 22.10 Виденська завулька. 22.30 Серенади.

Високоповажаному панові

Д-рові Броніславові Овчарському

Львів, вул. Пекарська 27.

складає цю дорогою широким подяку за безінтересовну, доброзичливу поміч і лікарську опіку в часі тяжкої недуги мужа і батька бл. п. Марка Пасаментя.

Дружина і діти.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.25—5.27 зол.

Нім. марка 170—176, фр. франки 34.85—35.00, шв. франки 172.50—173.00, фунти стерлінгів 26.15—26.30, австр. шілінги 99.00—101, чеські корони 21.40—21.80, рум. леї 30.00—32.00, ліри 39.00—42.00. Золото: Долари 9.05—9.10, Франки фр. 34.40—34.80, Дукати 82.00—82.75, Корони 36.20—36.80, Рублі 4.60—4.70, 1 гр. зол. 5.924.

Срібло: Корони австр. 0.34, Рублі 1.50, Флорени 0.85, 1 гр. ср. 0.07—0.08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43.50—45.00, 5 проц. дол. Б. Г. 53.00—54.50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41.50—43.00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44.50—46.00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50.50—52.00, 4 проц. Б. Г. К. 61.00—64.00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62.00—65.00, 4 проц. позичка м. Львова 46.00—47.50.

Премії.

Доларівки 52.50—54.00, Інвестиційні 106.00—108.00, Будівельні 43.00—44.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 25. липня ц. р. кооперативам платив за:

1 кг. масла дес. 2.30 зол.
1 кг. масла експорт. 2.30 „
1 л. молока від 15—24 п. м. 0.14 „
1 л. сметани 0.65 „
1 к. верш 2.90 „

Пастеризоване молоко з доставкою до дому у Львові 1 літра 24 сот.
Тенденція на масло, яйця і сметану здержана, на молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 25. VII. п. р. платити своїм доставцям за 1 кг. живої нагн птиці, льоко підвіри птахомисарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курата від 50 дит. за 1 кг. 0.80 зол.
Мол. однок. кури і. кл. 0.80 „
Пантарки 1.30 „

Птицю приймає в скількихости визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пропуклинові бандажі гумові черевні, широкі, проти усунування матиці під гарантією виконують відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 25—30

Дім, кам'яницю, віллу, парцель купити корисно тільки через українську фірму **„Трансакція“**, Львів, **Коперника 7**. тел. 263-16. 53 6-10

Пізнаю панночку, культурну, яка уможовить мені відкрити першорядну фотографічну роботу у Львові. Лісти до Адм. „Діла“ для „Спілки“. 67 2—3

Самоходи Фят, Хрисаер, уживані продасть Кітаер, Коперника 54, Львів. 38/44 7—8

ОГОЛОШЕННЯ.

Лікар жіночих недуг і акушер Д-р Б. АБРАГАМ вернувся й ординує далі при вул. Жовківській 3, тел. 294-50. 71 1—2

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в коміс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ДЕВОЦІОНАЛІТІ

найдешевше поручає — **І. СТАДНИК** Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. 25 13—30

„Bonariva“

польсько-італійська акційна спілка нафтового промислу

Л Ї В І В